

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Катедра української мови імені проф. Івана Ковалика

Затверджено

на засіданні катедри української мови
імені проф. Івана Ковалика
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка

(протокол № 1 від 28 серпня 2025р.)

Завідувач катедри  З.О. Купчинська

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

“Сучасна українська літературна мова”,

що викладається в межах ОПП “Українська мова та література”

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 035

Філологія.

предметної спеціальності 035.01 Українська мова та література

Львів - 2025

Назва курсу	Сучасна українська літературна мова
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра української мови імені професора Івана Ковалика
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.01 Українська мова та література
Викладачі дисципліни	Добосевич Уляна Богданівна, кандидат філологічних наук, доцент Глібчук Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	ulyana.dobosevych@lnu.edu.ua natalija.hlibchuk@lnu.edu.ua Головний корпус Львівського національного університету імені Івана Франка, каб. 234 м. Львів, вул. Університетська, 1
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення дисципліни за попередньою домовленістю. Онлайн консультації за попередньою домовленістю. Для погодження часу онлайн консультації слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	http://philology.lnu.edu.ua/course/suchasna-ukrajinska-literaturna-mova-ukrajinisty-1-potik-3
Інформація про дисципліну	«Сучасна українська літературна мова» є нормативною дисципліною зі спеціальності 035 Філологія предметної спеціальності 035.01 Українська мова та література для освітньої програми «Українська мова та література». Ця дисципліна викладається в 4-5 семестрі в обсязі 4,5 кредита (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Сучасна українська літературна мова (розділ «Морфологія») дає знання системи частин мови, їх взаємозв'язків, системи словозміни, вчить аналізувати явища, процеси і закономірності розвитку сучасної української мови у контексті граматичних явищ і категорій, усвідомлювати їхню суть.
Мета та цілі курсу	Мета курсу – продемонструвати і допомогти осмислити здобувачеві цілісну морфологічну структуру української літературної мови на синхронному зрізі з історичними коментарями, сформувати систематизовані наукові знання про традиційні й інноваційні підходи у класифікації та аналізі морфологічних явищ. <i>Загальнотеоретичні цілі</i> полягають у тому, щоб: - сформувати науковий підхід до усвідомлення мовних явищ через розуміння морфології як структурно-системного явища - виявити дію внутрішніх законів мови у системі лексико-граматичних класів слів та у словозміні;

	<ul style="list-style-type: none"> - продемонструвати взаємозв'язок та взаємозалежність між окремими структурними мовними явищами; - уміти виявляти соціальні аспекти розвитку морфологічного рівня мови; - дати основу для сприймання граматичного ладу мови як категорійної системи, сформованої з окремих значень, виражених відповідною системою граматичних форм; - продемонструвати й апробувати сучасні тенденції в трактуванні граматичних явищ, зумовлені, зокрема, функціонально-семантичним напрямом; - простежувати динаміку взаємозалежності мовленнєвих процесів, що стають мовними явищами; - володіти сучасною граматичною термінологією. <p><i>Практичні цілі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоїти принципи, критерії та прийоми поділу слів на частини мови; - уміти розмежовувати лексико-граматичні класи слів за традиційною граматикую та за інноваційними школами (І. Вихованця, К. Городенської, І. Кучеренка, В. Горпинича); - виявляти і коментувати з історичними аспектами категорійні ознаки кожної частини мови; - ти морфологічний аналіз тексту; - виявляти та коментувати граматичні та словозмінні особливості слів самостійних частин мови; - зіставляти міжчастиномовні граматичні значення у словах різних частин мови; - указувати на функційні особливості слів несамостійних частин мови; - сформулювати у здобувачів поняття про систему морфологічних категорій кожної частини мови та особливості їх реалізації в українській мові.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p><i>Основна</i></p> <p>Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Граматика української мови: Морфологія. К., 1993. https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0000769</p> <p>Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. К., 1988.</p> <p>Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови. К., 2004.</p> <p>Глібчук Н.М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. К., 2009.</p> <p>Глібчук Н.М., Добосевич У. Б. Словник міжчастиномовних омонімів української мови. Львів, 2016.</p> <p>Горпинич В. О. Морфологія української мови. К., 2004. https://shron1.chtyvo.org.ua/Horpynych_Volodymyr/Morfolohiia_ukrainskoi_movy.pdf</p> <p>Грамматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.</p> <p>Кучеренко І. К. Актуальні проблеми граматики. – Львів, 2003.</p>

Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма: навч. посібник. Львів, 2010.

Самійленко С. П. Нариси з історичної морфології української мови. – К., 1964.

Сучасна українська літературна мова: За ред. М. Я. Плющ. 2-ге вид., перероб. і доп. К., 2000.

Українська мова. Енциклопедія. К., 2000.

Український правопис: НАН України, Ін-т мов-ва ім. О.О. Потебні; Ін-т укр. мови. Київ : Наукова думка, 2019. 392 с.
<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>

Додаткова

Балабан Г. “Наймолодші” часові прийменники. Українська мова. 2005. № 2.

Бевзенко С. П. Історична морфологія української мови. – Ужгород,

Глібчук Н. М. Відприслівникові частки в сучасній українській мові як синкретичні одиниці. Закарпатські філологічні студії. Ужгород, 2024. Т. 1, вип. 33. С. 31–36.

Глібчук Н.М. Партикуляція – один із шляхів виникнення міжчастиномовних омонімів. Лінгвістичні студії: зб. наук. Праць. Донецький нац. ун-т, наук. ред. А. П. Загнітко. – Донецьк: ДонНУ, 2011. Вип. 22. С. 77-82.

Глібчук Н.М. Синкретизм у площині функціональної омонімії. Україноцентризм наукового сумління: Збірник наукових праць на пошану професора Зеновія Терлака. Львів: Ліга-Прес, 2014. С. 91-113.

Глібчук Н.М. Синкретична природа незмінюваних прикметників. Вісник Львівського університету. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. С.13 -23. Серія філологічна. Вип. 63. С. 13-23.

Глібчук Н.М. Транспозитний потенціал абстрактних іменників негативної та позитивної оцінки. Граматичні студії: зб. наук. Праць. Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. С. 33-38.

Городенська К. Г. Морфологія в системі академічної лінгвоукраїністики. Українська мова. 2018. № 4. <https://ukrmova.iul-nasu.org.ua/zhurnal-ukrayinska-mova-2-90-2024/https-ukrmova-iul-nasu-org-ua-https-ukrmova-iul-nasu-org-ua-vypusky-zhurnalu-html-html-html/2018-2/zhurnal-ukrayinska-mova-4-68-2018/morfologiya-v-konteksti-akademichnoyi-lingvoukrayinistyky.html>

Добосевич У.Б. Критерії та прийоми визначення частиномовного статусу морфологічних транспозитів. Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Вип.57. 2012. С.37-47.

Добосевич У.Б., Глібчук Н.М. Лексикографічне опрацювання явища міжчастиномовної омонімії. Слово и словарь. Vocabulum et

	<p>vocabularium. Лексикографічний бюлетень. Харків, 2011. С.90-92.</p> <p><i>Добосевич У. Б.</i> Модаліяція самостійних частин мови: семантико-граматичні зміни. Закарпатські філологічні студії. Вип.33. Т.1. Ужгород, 2024. С.43-50.</p> <p><i>Добосевич У.Б.</i> Субстантивація як вияв транспозитних можливостей різних частин мови. Лінгвістичні студії: зб. наук. Праць. Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. Донецьк: ДонНУ, 2011. Вип. 22. С. 91-97.</p> <p><i>Добосевич У. Б.</i> Граматична палітра словоформи ВСЕ у контексті транспозитних та синкретичних явищ. Закарпатські філологічні студії. Вип. 38. Ужгород, 2024. С.36-44. DOI https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.38.6</p> <p><i>Задорожний В.</i> Кличний відмінок іменників на –ець у сучасній українській мові. Дивослово. 2005. № 3.</p> <p><i>Карпенко Ю. О.</i> Ступені порівняння різних частин мови та їх функції. Мовознавство. 2010. № 2-3. https://movoznavstvo.org.ua/component/attachments/download/68.html</p> <p><i>Костусяк Н. М.</i> Категорія ступенів порівняння прикметників і прислівників. Луцьк, 2002.</p> <p><i>Матвіяс І. Г.</i> Діалектна основа словозміни в українській літературній мові. Мовознавство. 2006. № 5.</p> <p><i>Мацько Л. І.</i> Інтер’єктиви в українській мові. К., 1981.</p> <p><i>Тараненко О.</i> Сучасні тенденції до перегляду нормативних засад української літературної мови і явище пуризму (у межах граматичних категорій іменника). Мовознавство. 2005. № 3-4. http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/183048/15-Taranenko.pdf?sequence=1</p> <p><i>Шевельов Ю.</i> UP OR OUT? З проблематики формування українського числівника як частини мови. https://shron1.chtyvo.org.ua/Zabuzhko/Vybrane_lystuvannia_na_tli_dob_y_1992-2002_Z_dodanymy_tvoramy_komentariamy_prychynkamy_do_biohrafii_t.pdf?</p>
Тривалість курсу	Два семестри (4, 5)
Обсяг курсу	<p>семестр 4 – 1 год (лекції), 2 год (практ.), 41 год. самот.</p> <p>семестр 5 – 2 год (лекції), 2 год (практ.), 12 год. самот.</p> <p>іспит</p>
Очікувані результати навчання	<p><i>Здобувач повинен знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - предмет і завдання курсу, його методологічну основу, основні етапи історії становлення - традиційні та інноваційні підходи до інтерпретації проблем морфології сучасної української літературної мови, - основні поняття, якими оперує сучасна морфологія,

- критерії визначення частин мови,
- теоретичні відомості про різні граматичні категорії,
- особливості функціонування різних граматичних явищ в українській мові,
- усталені та новітні концепції в трактуванні граматичних категорій,
- принципи побудови парадигм самостійних частин мови,
- принципи функціонування службових частин мови,
- порядок морфологічного аналізу кожної частини мови

Здобувач повинен вміти:

- сприймати граматичний лад мови як категорійну систему, сформовану з окремих значень, виражених відповідною системою граматичних форм;
- розмежовувати частини мови за традиційною граматикою та за інноваційними школами І. Вихованця, К. Городенської, І. Кучеренка, В.Горпинича;
- аналізувати сучасні тенденції в трактуванні граматичних явищ, науково обґрунтувати приналежність будь-якого слова до відповідної частини мови;
- аналізувати кожну самостійну частину мови з погляду різних учень, визначати категорійне та граматичні значення,
- давати цим явищам історичний коментар,
- інтерпретувати парадигму кожної самостійної частини мови з погляду норм літературної мови
- аналізувати службові (неповнозначні) частини мови,
- робити морфологічний аналіз частин мови

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації)

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій із дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 14. Розуміння важливості всіх підсистем мови для вироблення вмінь комплексного аналізу мовних одиниць в усному мовленні та писемних текстах, здатність проводити кваліфіковану комунікативну діяльність у різних вимірах жанрово-стильової диференціації мови.

ФК 15. Здатність застосовувати культурні, історичні, філософські знання в дослідженні мовних, літературних і фольклорних текстів із метою виявити еволюцію мовного та літературного дискурсу, здійснювати порівняльний аналіз текстів у діахронному аспекті.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної

міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

	<p>ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.</p> <p>ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.</p> <p>ПРН 19. Мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології.</p> <p>ПРН 21. Уміти якнайповніше і якнайточніше відтворювати зміст думки в усній і писемній формах спілкування, правильно оформляти мовлення відповідно до чинних мовних норм, виявляти типові помилки, застосовувати сучасні технології коректури й редагування на практиці.</p> <p>ПРН 22. Правильно читати й розуміти зміст і мову давніх писемних пам'яток і художніх творів давнього періоду української літератури, досягнути основні процеси формування й становлення української мови, простежити зв'язок між окремими мовними явищами.</p>
Ключові слова	Відміни, граматична категорія, граматична форма, граматичне значення, дієвідміни, дієприслівник, дієслово, дієприкметник, займенник, іменник, категорія роду, категорія виду, категорія відмінка, категорія способу, категорія стану, категорія часу, категорія числа, лексико-граматичні розряди, модальник, морфологічний аналіз, парадигма, перехідність/неперехідність, прийменник, прикметник, прислівник, самостійні частини мови, службові частини мови, сполучник, станівник, частини мови, частка, числівник
Формат курсу	Очний, заочний
Теми	* СХЕМА КУРСУ .
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	курс з СУЛМ (лексикологія, лексикографія, фразеологія, фонетика і фонологія, морфеміка і дериватологія), історичної граматики (у 4 семестрі - кореквізит), вступу до мовознавства, української діалектології.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Викладання морфології сучасної української мови передбачає використання загальнонаукових методів спостереження, індукції, дедукції, аналізу, синтезу, таксономії, порівняння та формалізації. Серед лінгвістичних методів використано структурний метод, представлений різноманітними методиками синхронного аналізу мовних явищ як варіантів складників цілісної системи мови і служить пізнанню внутрішньої організації мови як системи. Застосовано прийоми опозиційного і трансформаційного аналізу; описовий метод із застосуванням прийомів внутрішньої й

	зовнішньої інтерпретації
Необхідне обладнання	Проектор, екран, ноутбук, інтернет
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так:</p> <p>Четвертий семестр - 25 балів, з яких робота на практичних – 4 б. модульні роботи – 21 б.</p> <p><i>робота на практичних:</i></p> <p>4 б. - здобувач упродовж семестру повністю виконав завдання, не допускав помилок, його усні відповіді ґрунтовні і вичерпні; виявив розуміння всіх тем, вільно використовував термінологію, пов'язану з морфологією СУЛМ.</p> <p>3 б. – здобувач упродовж семестру повністю виконав завдання, допустив у них незначну кількість помилок, його усні відповіді адекватні; виявив розуміння у цілому всіх тем, не допускав значних наукових помилок, використовував відповідну термінологію .</p> <p>2 б. здобувач упродовж семестру не повністю виконав завдання, допустив у них значну кількість помилок, його усні відповіді не цілком вичерпні; виявив розуміння не всіх тем, допускав окремі наукові і фактичні помилки, лише частково використовував термінологію.</p> <p>1 б. здобувач упродовж семестру виконав менше п'ятдесяти відсотків практичних і теоретичних завдань, допустив у них значну кількість помилок, його усні містили чимало помилок; виявив розуміння не всіх тем, допускав значну кількість наукових помилок, погано володів термінологією.</p> <p>0 б. – абсолютно не виконані практичні й теоретичні завдання</p> <p><i>модульні роботи:</i></p> <p>7 б. – тестова робота з теми «Іменник» з відкритими та закритими питаннями (4 б. – 8 закритих питань по 0,5 бала кожне; 3 б. – відкрите питання (морфологічний аналіз іменника))</p> <p>7 б. – тестова робота з теми «Прикметник» з відкритими та закритими питаннями (4 б. – 8 закритих питань по 0,5 бала кожне; 3 б. – відкрите питання (морфологічний аналіз прикметника))</p> <p>7 б. – тестова робота з теми «Числівник» з відкритими та закритими питаннями (4 б. – 8 закритих питань по 0,5 бала кожне; 3 б. – відкрите питання (морфологічний аналіз числівника))</p> <p>П'ятий семестр – 25 балів з яких робота на практичних – 4 б. модульні роботи – 21 б.</p> <p><i>робота на практичних:</i></p> <p>4 б. - здобувач упродовж семестру повністю виконав завдання, не допускав помилок, його усні відповіді ґрунтовні і вичерпні; виявив розуміння всіх тем, вільно використовував термінологію, пов'язану з морфологією СУЛМ.</p>

3 б. – здобувач упродовж семестру повністю виконав завдання, допустив у них незначну кількість помилок, його усні відповіді адекватні; виявив розуміння у цілому всіх тем, не допускав значних наукових помилок, використовував відповідну термінологію .

2 б. - здобувач упродовж семестру не повністю виконав завдання, допустив у них значну кількість помилок, його усні відповіді не цілком вичерпні; виявив розуміння не всіх тем, допускав окремі наукові і фактичні помилки, лише частково використовував термінологію.

1 б. - здобувач упродовж семестру виконав менше п'ятдесяти відсотків практичних і теоретичних завдань, допустив у них значну кількість помилок, його усні містили чимало помилок; виявив розуміння не всіх тем, допускав значну кількість наукових помилок, погано володів термінологією.

0 б. – абсолютно не виконані практичні й теоретичні завдання

модульні роботи:

5 б. – тестова робота з теми «Займенник» з відкритими та закритими питаннями (4 б. – 8 закритих питань по 0,5 бала кожне; 1 б. – відкрите питання (морфологічний аналіз займенника))

7 б. – тестова робота з теми «Дієслово» з відкритими та закритими питаннями (4 б. – 8 закритих питань по 0,5 бала кожне; 3 б. – відкрите питання (морфологічний аналіз дієслова))

9 б. – тестова робота з теми «Прислівник. Службові частини мови» з відкритими та закритими питаннями (6 б. – 12 закритих питань по 0,5 бала кожне; 3 б. – відкрите питання (морфологічний аналіз прислівника та службових частин мови))

Іспит – 50 балів (50 тестових завдань з закритими відповідями по 1 б. кожна)

Підсумкова максимальна кількість балів 100.

Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента, незалежно від масштабів плагіату чи обману, є підставою для того, щоб викладач її не зарахував. **Відвідування занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надає викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за

	<p>виконання відповідних видів письмових робіт (в третьому семестрі), курсової роботи (в четвертому семестрі), а також бали, набрані впродовж семестру за виступи з доповідями та рецензіями на семінарі, участь в обговоренні. При цьому обов'язково враховується присутність на занятті та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом та іншими мобільними пристроями під час занять з метою, не пов'язаною з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Граматика як наука, її різновиди. 2. Морфологія як лінгвістична дисципліна, об'єкт і предмет морфології. 3. Зв'язок морфології з іншими мовознавчими науками. 4. Частини мови. Принципи поділу слів на частини мови. 5. Граматична форма, граматичне значення і граматична категорія. 6. Граматичне значення. Засоби вираження граматичних значень. 7. Частини мови як основні морфологічні одиниці. Принципи поділу слів на частини мови. 8. Традиційні принципи поділу слів на частини мови. Принципи класифікації частин мови за різними вченнями. 9. Інноваційні принципи поділу слів на частини мови (вчення І.Кучеренка, І. Вихованця, К. Городенської, В. Горпинича). 10. Іменник як частина мови з погляду різних учень. Категорійне значення іменника. 11. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей іменника. 12. Категорія роду іменника та особливості її реалізації в українській мові. 13. Способи визначення роду іменників. 14. Рід іншомовних невідмінюваних іменників. Рід аббревіатур. 15. Іменники спільного роду. Читання в граматичному роді іменників. 16. Лексико-граматичні розряди іменників. 17. Категорія істот та неістот. Розрізнення істот та неістот за лексичним значенням. Граматичні засоби вираження граматичного значення істот та неістот. 18. Категорія власних і загальних назв. Власні іменники. Перехід власних назв у загальні і навпаки. Граматичні засоби розрізнення власних і загальних назв. 19. Категорія конкретності / абстрактності в іменниках. Конкретні іменники та їх граматичні ознаки. Абстрактні іменники та їх граматичні ознаки. 20. Категорія збірності. Граматичні особливості збірних

іменників.

21. Категорія речовинності. Граматичні особливості іменників, яким властива категорія речовинності.
22. Категорія числа та її особливості в українській мові. Дві числові форми в сучасній українській літературній мові.
23. Однинні іменники. Множинні іменники.
24. Категорія відмінка. Значення відмінків.
25. Поділ іменників на відміни та групи з історичним коментарем.
26. Іменники, які не належать до жодної з відмін.
27. Особливості відмінкових форм іменників I відміни.
28. Особливості відмінкових форм іменників II відміни.
29. Особливості відмінкових форм іменників III відміни.
30. Особливості відмінкових закінчень іменників IV відміни.
31. Особливості відмінкових форм іменників чоловічого роду II відміни у родовому відмінку однини. Історичний коментар.
32. Прикметник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення прикметника.
33. Семантичні розряди прикметників.
34. Перехід прикметників з однієї семантичної групи в іншу.
35. Якісні прикметники та їх граматичні, семантико-граматичні і словотворчі особливості.
36. Категорія співвідносної міри якості предмета. Якісні прикметники, від яких не творяться ступені порівняння.
37. Категорія безвідносної міри якості предмета. Три безвідносні ступені інтенсивності ознаки: недостатній, помірний і надмірний.
38. Категорія суб'єктивної оцінки якості предмета.
39. Відмінювання прикметників. Повні і короткі прикметники (членні і нечленні форми прикметників). Стягнена і нестягнена форми як морфологічні варіанти повних прикметників.
40. Тверда і м'яка група відмінювання прикметників.
41. Особливості відмінювання прикметників на *-лиций*.
42. Числівник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення числівника.
43. Групи числівників за значенням. Означено-кількісні та неозначено-кількісні числівники.
44. Означено-кількісні числівники: власне кількісні, збірні та дробові.
45. Порядкові числівники. Частиномовний статус слів "другий", "десятий" тощо у різних вченнях.
46. Поділ числівників за структурою та особливостями творення: прості, складні і складені числівники.
47. Морфологічні особливості числівників. Особливості виявлення категорії роду, числа і відмінка у числівників.
48. Відмінювання числівників. Шість типів відмінювання числівників.
49. Відмінювання порядкових числівників.

50. Зв'язок числівників з іменниками.
51. Займенник як частина мови. Категорійне значення займенника. Погляди українських мовознавців на займенник.
52. Групи займенників за значенням та їх семантико-граматичні особливості. Особливості реалізації категорії роду, числа та відмінка кожної групи займенників.
53. Парадигма займенника. Відмінкові парадигми займенників, співвідносні з парадигмами іменників, прикметників та числівників. Наголос у займенниках.
54. Перехід інших частин мови у займенник (прономіналізація).
55. Дієслово як частина мови. Категорійне значення дієслова.
56. Граматичні категорії дієслова.
57. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей дієслова.
58. Дієслівні форми: інфінітив, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, форми на -но, -то.
59. Інфінітив як дієслівна форма. Особливості виявлення дієслівних категорій у інфінітива. Особливості морфемної структури інфінітива. Пестливі форми інфінітива. Синтаксичні особливості інфінітива.
60. Категорія перехідності/неперехідності.
61. Перехідні дієслова та їх морфологічні ознаки. Неperехідні дієслова та їх морфологічні ознаки. Синтаксичний спосіб вираження перехідності/неперехідності.
62. Категорія виду. Особливості її реалізації в сучасній українській літературній мові.
63. Дієслова, що виступають у вигляді видової корелятивної пари (парновидові). Дієслова, що уживаються в одній видовій формі (одновидові). Дієслова з морфологічно невираженою видовою ознакою (двовидові дієслова).
64. Видова пара. Творення корелятивної видової пари. Широке і вузьке розуміння видових пар.
65. Категорія стану. Дієслова активного стану. Дієслівні форми із значенням пасивного стану. Периферійний статус пасивів в сучасній українській мові.
66. Дієслова зворотно-середнього стану. Різновиди дієслів зворотно-середнього стану.
67. Дієслова нульового стану.
68. Категорія часу дієслова. Зв'язок категорії часу з категоріями виду, способу, особи.
69. Теперішній час дієслів. Утворення особових форм теперішнього часу. Детерміноване і недетерміноване значення форм теперішнього часу.
70. Минулий час дієслів. Утворення дієслівних форм минулого часу. Імперфектне, перфектне, аористне значення дієслів у формах минулого часу.
71. Особливості вживання форм давноминулого часу. Минулий умовний час та особливості його форм.
72. Майбутній час доконаного та недоконаного виду: аналітична та синтетична форми їх творення, історичний коментар.
73. Транспозиційний потенціал грамем часу.
74. Категорія особи дієслова. Зв'язок категорії особи з категоріями

способу і часу.

75. Категорія роду дієслова. Особливості виявлення роду в особових формах дієслів.
76. Дієслівно-вигуківі форми. Погляди вчених на їх частиномовний статус. Граматична природа слів цього типу.
77. Парадигма дієслова. Дві основи дієслова.
78. Поділ тематичних дієслів на дієвідміни за основою інфінітива та основою теперішнього часу.
79. Атематичні дієслова, особливості їхньої парадигми. Історичний коментар.
80. Зміст категорії способу. Мовознавчі погляди на структуру граматичних значень категорії. Зв'язок категорії способу з іншими дієслівними категоріями.
81. Транспозиційні особливості форм дієслівного способу.
82. Дійсний спосіб та граматичні засоби його вираження.
83. Умовний спосіб та творення його форм. Історичний коментар. Особові форми умовного способу. Неособові форми умовного способу.
84. Наказовий спосіб дієслів (значення та особливості утворення форм). Форми дієслів, які можуть уживатися у значенні наказового способу.
85. Безособові дієслова. Граматичні форми безособових дієслів. Групи безособових дієслів за значенням.
86. Дієприкметник в системі дієслівних форм. Погляди українських мовознавців на статус дієприкметника.
87. Особливості дієприкметника як форми дієслова. Характерні для цієї форми граматичні, словотвірні та синтаксичні ознаки.
88. Активні дієприкметники: особливості функціонування та утворення. Пасивні дієприкметники в українській мові.
89. Перехід дієприкметників у прикметники та іменники.
90. Безособові дієслівні форми на –но, -то. Граматичні та словотвірні особливості цих форм.
91. Дієприслівник у системі дієслівних форм. Погляди вчених на дієприслівник.
92. Морфологічні та синтаксичні особливості дієприслівника.
93. Граматичні категорії дієприслівника.
94. Особливості творення дієприслівників.
95. Частиномовний статус прислівника в науковій літературі. Історія терміна “прислівник”.
96. Групи прислівників за походженням і словотвірною структурою.
97. Частиномовне (категорійне) значення прислівника. Семантична класифікація.
98. Семантико-синтаксичні класи прислівника, його синтаксичні особливості.
99. Предикативні і модальні прислівники.
100. Ступені порівняння якісно-означальних прислівників. Особливості творення ступенів порівняння прислівників.
101. Перехід інших частин мови в прислівник (адвербіалізація).
102. Загальна характеристика несамотійних частин мови. Незмінні (неповнозначні) слова в системі частин мови за традиційним вченням. Статус службових частин мови за

	<p>мовознавчими концепціями І. Кучеренка, І. Вихованця, К. Городенської.</p> <p>103.Прийменник як частина мови. Погляди мовознавців на прийменник.</p> <p>104.Класифікація прийменників за походженням.</p> <p>105.Класифікація прийменників за значенням.</p> <p>106.Загальна характеристика сполучника як частини мови. Погляди українських мовознавців на сполучник.</p> <p>107.Класифікація сполучників за структурою та способом уживання.</p> <p>108.Класифікація сполучників залежно від типу синтаксичного зв'язку. Різновиди сурядних та підрядних сполучників.</p> <p>109.Омонімія сполучників та інших частин мови. Сполучники і сполучні слова.</p> <p>110.Загальна характеристика частки як частини мови. Погляди українських мовознавців на частку. Класифікація часток за будовою та за місцем щодо слова, якого стосуються.</p> <p>111.Класифікація часток за функціями.</p> <p>112.Омонімія часток та інших частин мови.</p> <p>113.Загальна характеристика вигуків як своєрідних незмінних слів. Звуконаслідувальні слова.</p> <p>114.Групи вигуків за значенням. Емоційні вигуки. Вигуки, за допомогою яких передаються волевиявлення.</p> <p>115.Первинні і вторинні вигуки, їх творення та звукова структура. Явище інтер'єктивації в українській мові.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
	МОДУЛЬ І				
1 т. 2 год.	Граматика як наука, її різновиди. Морфологія як лінгвістична дисципліна, її різновиди. Предмет морфології, методи його дослідження. Частини мови. Принципи поділу слів на частини мови.	Лекція	основна	Граматична категорія. Граматичне значення. Граматична форма. Граматичні засоби вираження граматичних значень (3 год.)	
2 т. 2 год.	Граматичне значення. Граматична форма. Граматична категорія. Засоби вираження граматичних значень.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. К., 2009.		
3 т. 2 год.	Визначення частин мови. Складні випадки виокремлення певних лексико-граматичних класів слів. Міжчастиномовна омонімія.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. К., 2009.		
3 т. 2 год.	Іменник як частина мови з погляду різних учень. Категорійне значення іменника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей іменника. Семантико-граматичні розряди іменників та їх морфологічні особливості.	Лекція	основна	Категорія збірності. Граматичні особливості збірних іменників. Категорія речовинності. Граматичні особливості іменників, яким властива категорія речовинності (6 год)	22.02.2022
4 т.	Категорія істот та неістот. Категорія власних і	практичне	Глібчук Н. М., Добо-		

2 год.	загальних назв. Власні іменники. Перехід власних назв у загальні і навпаки. Категорія конкретності/абстрактності в іменниках.	заняття	севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. К., 2009.		
5 т. 2 год.	Категорія збірності. Граматичні особливості збірних іменників. Категорія речовинності. Граматичні особливості іменників, яким властива категорія речовинності.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добо-севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. К., 2009.		
5 т. 2 год.	Категорія числа іменників. Категорія роду іменника та особливості її реалізації в українській мові. Іменники з семантично мотивованим родом. Іменники з семантико- і формально-граматичними способами вираження родової ознаки. Подвійний рід іменників. Подвійні форми іменників одного роду. Читання в граматичному роді іменників.	лекція	основна	Одиничні (сингулятивні) іменники. Граматичні особливості сингулятивних іменників. Множинні іменники (2 год.)	
6 т. 2 год.	Категорія роду іменника. Складні випадки визначення. Категорія числа іменника.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добо-севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
7 т. 2 год.	Поділ іменників на відміни і групи.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добо-севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009		
7 т. 2 год.	Поділ іменників на відміни та групи з історичним коментарем. Іменники, які не належать до жодної з відмін. Іменникові парадигми. Особливості відмінкових закінчень іменників.	лекція		Категорія відмінка. Значення відмінків. Граматичні засоби вираження значення відмінка (6 год.)	12.03. 2022.

год.					
8 т. 2 год.	Складні випадки іменникової парадигми. Явище субстантивзації в українській мові. Морфологічний аналіз іменника	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добо- севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Прак- тикум. – К., 2009.		
9 т. 2 год.	Модульний контроль теми «Іменник»	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добо- севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Прак- тикум. – К., 2009.		
	МОДУЛЬ II				
9 т. 2 год.	Прикметник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення прикметника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних і синтаксичних особливостей прикметника. Семантичні групи прикметників.	лекція	основна	Перехід прикметників з однієї семантичної групи в іншу (4 год.)	
10 т. 2 год.	Якісні прикметники та їх граматичні, семантико- граматичні і словотворчі особливості. Відносні прикметники. Семантичні групи відносних прикметників. Особливості їх творення.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добо- севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Прак- тикум. – К., 2009.		
11 т. 2 год.	Відносно-якісні прикметники. Особливості їх творення. Присвійні прикметники. Творення присвійних прикметників	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добо- севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Прак- тикум. – К., 2009.		
11 т.	Категорія співвідносної міри якості предмета (ступені порівняння). Історичний коментар.	лекція		Числівник. Загальні відомості про числівник (10 год.)	

2 год.	Якісні прикметники, які не мають ступенів порівняння. Категорія безвідносної міри якості предмета. Парадигма прикметників.				
12 т. 2 год.	Відмінювання прикметників. Повні і короткі прикметники (членні і нечленні форми прикметників). Стягнена і нестягнена форми як морфологічні варіанти повних прикметників. Тверда і м'яка група відмінювання прикметників. Особливості відмінювання прикметників на <i>-лиций</i> . Перехід інших частин мови в прикметник (ад'єктивація).	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
13 т. 2 год.	Модульний контроль теми «Прикметник»	практичне заняття			
	МОДУЛЬ III				
13 т. 2 год.	Числівник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення числівника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних і синтаксичних особливостей числівника. Групи числівників за значенням. Групи числівників за структурою.	лекція		Особливості словозміни числівників (10 год.)	02.04.2022
14 т. 2 год.	Парадигми різних розрядів числівників.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
15 т. 2 год.	Кількісно-іменні словосполучення з числівниками.	практичне заняття			
16 т.	Субстантивація, ад'єктивація, нумералізація як	Лекція	основна		

2 год.	перехідні явища у системі частин мови: умови, наслідки, стилістичне навантаження.				
16 т. 2 год.	Модульний контроль теми «Числівник»	практичне заняття			
	МОДУЛЬ IV				
17 т. 2 год.	Займенник як частина мови. Категорійне значення займенника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей займенника. Групи займенників за значенням та їх семантико-граматичні особливості	лекція	основна	Морфологічні особливості різних семантичних розрядів займенників (4 год.)	08.04.2022.
17 т. 2 год.	Складні випадки визначення частин мови, пов'язані із займенником. Розряди займенників та їх морфологічні властивості.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
18 т. 2 год.	Парадигми різних розрядів займенника. Відмінкові парадигми займенників, співвідносні з парадигмами іменників, прикметників та числівників. Наголос у займенниках. Перехід інших частин мови у займенник (прономіналізація).	лекція	основна		
18 т. 2 год.	Відмінювання займенників. Морфологічний аналіз займенників.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		

	МОДУЛЬ V				
19 т. 2 год.	Дієслово як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення дієслова. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей дієслова. Дієслівні форми: інфінітив, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, форми на -но, -то, дієслівно-вигуківі форми.	лекція	основна	Дві основи дієслова: основа інфінітива і основа теперішнього часу. (2 год.)	
19 т. 2 год.	Виокремлення різних дієслівних форм в реченні. Визначення основи дієслова.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
20 т. 2 год.	Інфінітив як особлива форма дієслова. Його граматичні ознаки, синтаксична функція, словотвірні особливості. Вживання інфінітива у значенні дійсного, умовного та наказового способів.	лекція	основна		
20 т. 2 год.	Аналіз форм інфінітива.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
21 т. 2 год.	Загальнодієслівні категорії. Категорія перехідності/неперехідності. Перехідні дієслова та їх морфологічні ознаки. Неperехідні дієслова та їх морфологічні ознаки. Синтаксичний спосіб вираження перехідності/неперехідності.	лекція	основна		

год.					
21 т. 2 год.	Морфолого-семантично-синтаксична категорія перехідності/неперехідності дієслів та її реалізація в реченні.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
22 т. 2 год.	Категорія виду. Особливості її реалізації в сучасній українській літературній мові, Дієслова, що виступають у вигляді видової корелятивної пари (парновидові). Дієслова, що уживаються в одній видовій формі (одновидові). Дієслова з морфологічно невираженою видовою ознакою (двовидові дієслова). Дієслівні роди як морфолого-словотвірні категорії.	лекція	основна	Парновидові та непарновидові дієслова. Їх семантичні та словотвірні особливості (4 год.)	14. 05. 2022.
22 т. 2 год.	Аналіз різних дієслівних форм в аспекті граматичної категорії виду.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
23 т. 2 год.	Категорія стану дієслів. Взаємозв'язок категорії стану та перехідності/неперехідності дієслів.	лекція	основна		
23 т. 2 год.	Аналіз дієслівних форм в аспекті реалізації граматичної категорії стану.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Прак-		

			тикум. – К., 2009.		
24 т. 2 год.	Поділ дієслів на дієвідміни за основою інфінітива. Атематичні дієслова.	лекція	основна		
24 т. 2 год.	Визначення дієвідміни дієслова за основою інфінітива.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
25 т. 2 год.	Особливості дієвідмінювання дієслів, що належать до першої та другої дієвідміни. Дієвідмінювання атематичних дієслів.	лекція	основна		
25 т. 2 год.	Парадигма дієслів першої, другої дієвідмін та атематичних	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
26 т. 2 год.	Категорія способу. Дійсний, умовний, наказовий, спонукальний і бажальний способи, їх граматичне вираження. Історичний коментар.	лекція	основна	Транспозиція грамам способу. Вживання дієслівних словоформ одного способу в значенні іншого (4 год.)	
26 т. 2 год.	Аналіз дієслівних форм дійсного, умовного, наказового, бажального та спонукального способів у контексті. Морфологічні особливості цих дієслівних форм.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
27 т. 2 год.	Особові і неособові дієслівні утворення. Категорія особи і числа. Особові парадигми дієслів.	лекція	основна		

27 т. 2 год.	Категорії способу, часу, особи, роду, числа дієслів. Транспозиція способових форм дієслова.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добо- севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Прак- тикум. – К., 2009.		
28 т. 2 год.	Категорія часу. Особливості виявлення категорії часу дієслова в сучасній українській літературній мові Часи дієслів: теперішній, майбутній, минулий, давноминулий, минулий умовний час.	лекція	основна	Транспозиція грамем часу в різних функціональних стилях сучасної української літературної мови (2 год.)	
28 т. 2 год.	Аналіз різних часових форм дієслів у тексті. Транспозиція часових форм.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добо- севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Прак- тикум. – К., 2009.		
29 т. 2 год.	Дієприкметник як форма дієслова. Граматичні категорії дієприкметника та особливості їх реалізації в сучасній українській літературній мові. Синтаксичні функції дієприкметника. Дієприкметник у вченні І. Кучеренка, К. Городенської та І. Вихованця.	лекція	основна		
29 т. 2 год.	Аналіз дієприкметника як дієслівної форми	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добо- севич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Прак- тикум. – К., 2009.		
30 т. 2 год.	Дієприслівник як форма дієслова. Граматичні категорії дієприслівника та граматичні засоби їх вираження. Синтаксичні функції дієприслівника. Дієприслівник у вченні І. Кучеренка, К. Городенської та І. Вихованця. Творення	лекція	основна		

	дієприслівників теперішнього та минулого часу. Безособові дієслова.				
30 т. 2 год.	Виявлення та аналіз дієприслівникових форм. Безособові дієслова та їхні особливості.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
31 т. 2 год.	Прислівник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення прислівника. Морфологічні особливості, лексичне значення і синтаксична роль прислівника. Поділ прислівників на групи за їх синтаксичними функціями. Модальник та станівник: проблема виокремлення.	лекція	основна		
31 т. 2 год.	Аналіз прислівників різних розрядів. Ступені порівняння прислівників.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум. – К., 2009.		
32 т. 2 год.	Службові (неповнозначні) частини мови. Статус службових слів у вченні І. Кучеренка. Нечастиномовний статус службових слів. Службові слова-морфеми. Слова-речення (І. Вихованець, К. Городенська). Загальна характеристика вигуків як своєрідних незмінних слів	лекція	основна		
32 т. 2 год.	Аналіз службових частин мови (прийменник, сполучник, частка), вигуку. Міжчастиномовна омонімія службових частин мови.	практичне заняття	Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Прак-		

год.			тикум. – К., 2009.		
------	--	--	--------------------	--	--